

# GROENE WARMTE

## AFSCHEID VAN STOOKOLIE EN AARDGAS



**BOND  
BETER  
LEEF** VOOR DE  
TOEKOMST  
**MILIEU**

Bond Beter Leefmilieu, oktober 2017

**Benjamin Clarysse**

DANK AAN

Sara Van Dyck en Mike Desmet voor bronnen of tekstsuggesties.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Danny Jacobs, Tweekerkenstraat 47, 1000 Brussel

COVER FOTO

Veerle Frissen

LAY-OUT

Geert Jaspers (concept: ZAP)

**[www.bondbeterleefmilieu.be](http://www.bondbeterleefmilieu.be)**

**Meer weten?**

Neem contact op met Benjamin Clarysse

Beleidsmedewerker groene warmte en energie-efficiëntie

[benjamin.clarysse@bblv.be](mailto:benjamin.clarysse@bblv.be)

0485 89 28 64



# NAAR EEN VERGROENING VAN DE HUISHOUDELIJKE WARMTEVOORZIENING IN VLAANDEREN

## DE UITDAGING

Met het klimaatakkoord van Parijs beloofden alle landen om te streven naar een beperking van de opwarming van de aarde tot ruim onder de 2°C. Voor Vlaanderen wil dat zeggen dat de energievoorziening voor 2050 volledig vrij moet zijn van de uitstoot van CO<sub>2</sub>.

Windmolens en zonnepanelen krijgen terecht veel aandacht: iedereen beseft dat we nog een tandje bij moeten steken om onze doelstellingen te halen. Maar een blinde vlek in het debat over de transitie naar een hernieuwbare energievoorziening, is die van de warmtevraag. Hoe zullen we de gebouwen in de toekomst verwarmen zonder stookolie en aardgas?

Ongeveer 85% van het huishoudelijk energieverbruik gaat naar verwarming en meer dan 90% van de huishoudens gebruikt daarvoor gas of stookolie. Om een nuluitstoot van CO<sub>2</sub> te bereiken, zullen **tussen nu en 2050 jaarlijks zo'n 100.000 huishoudens hun warmtevoorziening moeten vergroenen.**

**BBL liet een studie opmaken door Kelvin Solutions om uit te zoeken welk beleid we nodig hebben om van fossiele verwarming af te geraken.** De studie kan je [hier downloaden](#)<sup>(1)</sup>. Hieronder lees je de belangrijkste conclusies.

## NOOD AAN EEN PLAN OP LANGE TERMIJN

Het nieuwe **Vlaamse Warmteplan** (juni 2017) van minister van Energie Bart Tommelein wil de omslag naar groene warmte stimuleren en heeft de verdienste het thema in de kijker te zetten. Toch ontbreekt het in het plan aan een langetermijnvisie gericht op nuluitstoot en structurele keuzes. Het plan focust niet verder dan 2020. Een groot deel van de aangehaalde beleidsmaatregelen zijn aanvullingen bij of optimalisaties van bestaande maatregelen en instrumenten. Door de lange investeringscycli bij energie-infrastructuur is er nochtans nood aan ingrijpende maatregelen met het oog op 2030 en 2050. We moeten voorbij de fase van de pilootprojecten en dringend inzetten op een grote ommezwaai, weg van fossiele brandstoffen naar hernieuwbare warmte in heel Vlaanderen. Een planmatige aanpak dringt zich op.

---

1 [www.bondbeterleefmilieu.be/groene-warmte-studie2017](http://www.bondbeterleefmilieu.be/groene-warmte-studie2017)

**Nederland stopt met de levering van aardgas aan Vlaanderen** tegen 2035. Vandaag loopt de discussie hoe we onze gasinfrastructuur zullen aanpassen van laagcalorisch naar hoogcalorisch gas, een investering die geraamd wordt op 500 miljoen euro. Dit sleutelmoment kunnen we echter ook aangrijpen om een langetermijnvisie en -beleid te ontwikkelen over een klimaatneutrale verwarming. Op die manier vermijden we dat we nu investeringen doen die niet toekomstbestendig zijn.

Ook op beleidsvlak staan we voor een **scharniermoment**: Europa vraagt tegen eind 2018 van België een **energie- en klimaatplan 2030** waarin we moeten beschrijven hoe we onze doelstellingen rond hernieuwbare energie zullen behalen. Groene warmte zal een belangrijk onderdeel uitmaken van dit plan.

## HOE PAKKEN WE HET AAN?

Hoe raken we af van stookolie en aardgas tegen 2050? De studie die BBL liet opmaken schetst hoe we van fossiel naar hernieuwbaar kunnen gaan:

- Eerst en vooral moeten we inzetten op een verhoging van de energie-efficiëntie van onze woningen. Die kunnen 53% zuiniger tegen 2050.
- Fossiel aardgas speelt nog een rol, maar die zal geleidelijk uitdoven.
- Warmtenetten kunnen een oplossing zijn voor woningen die in stad- en dorpskernen liggen.
- Buiten de stad- en dorpskernen zullen warmtepompen meestal de beste keuze zijn, maar ook duurzame biomassa kan nog een rol spelen.
- Zonneboilers blijven belangrijk als ondersteunende warmtebron.
- We moeten inzetten op de integratie van warmtevragers, warmtenetwerken, warmtebronnen en het elektriciteitsnet.
- Innovatie rond hernieuwbare energiedragers zoals waterstof moet gestimuleerd worden.

## CRUCIALE BELEIDSMATREGELEN

De studie schuift 11 sleutelmaatregelen naar voor om de omslag naar hernieuwbare warmtevoorziening te realiseren. **De Vlaamse overheid is nu aan zet om een warmtebeleid te ontwikkelen weg van fossiele energie.** Maar ook de gemeenten hebben een cruciale rol te spelen.

### Ruimtelijk

- **Maak bindende lokale warmtezoneringssystemen op** én voer een warmtetoets in voor natuurlijke vervangingsmomenten als basis voor lokale warmtebeleidsplannen.
- Werk een kader uit voor selectieve uitdoving van aardgas in de bestaande bebouwde omgeving. Koppel hieraan de gerichte uitrol van duurzame energienetwerken en warmtetechnologieën op maat van de verschillende buurten in Vlaanderen.

### De overheid als facilitator en katalysator

- Activeer en versterk lokale besturen in het opzetten van hun duurzaam warmtebeleid.
- Zet onroerend goed (gebouwen en grondposities) van de overheid in als groene warmtekatalysator.

### Technische energieprestatie-eisen

- Voer een gefaseerd **verbod op de plaatsing en verkoop van stookolieketels** in.
- Implementeer een **verplichte energierenovatie van eengezinswoningen** (na verkoop) en de installatie van **een renovatiewet voor collectieve woongebouwen** in mede-eigendom via een uitbreiding op de EPB-regelgeving.
- **Scherp geleidelijk aan de energie-eisen van de Vlaamse wooncode aan** in lijn met de ambities van het renovatiepact en de groene warmtedoelstellingen.
- Optimaliseer de Vlaamse energieprestatieregelgeving als sturend instrument voor verduurzaming van de warmtevoorziening van nieuwbouw en bestaand patrimonium.

### Financiële incentives

- **Voer een CO<sub>2</sub>-heffing op fossiele brandstoffen in** die hoog genoeg is om de gewenste gedragswijziging te veroorzaken.
- Breid het premiestelsel van de distributienetbeheerders in het kader van hun openbaardienstverplichtingen uit naar warmtenetten en voorzie een trapsgewijs afbouwpad voor het premiestelsel. Maak eventueel bepaalde premies gebiedsgebonden.
- Optimaliseer de bestaande steunregeling groene warmte, biomethaan en restwarmte.

## KANSEN EN DREMPELS

De onderstaande figuren geven duidelijk weer wat de kansen en drempels zijn.



Figuur 3 - Overzichtsfiguur van beleidsstrategieën en -kansen ©Kelvin Solutions



*Figuur 4 – Overzicht van drempels, risico's & uitdagingen voor een succesvol duurzaam warmtebeleid*

**BOND BETER LEEFMILIEU**

Tweekerkenstraat 47 - 1000 Brussel - Tel: +32 2 282 17 27 - [bondbeterleefmilieu.be](http://bondbeterleefmilieu.be)